

General Comment over art 19 in tien punten en betekenis voor Unia

17 november 2017

A. De Verenigde Naties keurden een General Comment on art 19 goed. Wat staat er in?

Op 29 augustus keurde het VN-Comité dat de implementatie van het VN-Verdrag inzake de rechten van Personen met een Handicap opvolgt een General Comment over artikel 19 goed. Een General Comment is een verduidelijking van wat er in een bepaald artikel van het Verdrag staat en wat van de landen verwacht wordt. Artikel 19 gaat over het recht op zelfstandig leven en participeren in de samenleving. Het artikel gaat over het recht om te wonen in de maatschappij en over de ondersteuning die nodig is daarvoor en om te participeren.

Hieronder geven we een aantal belangrijke punten en passages weer. Natuurlijk zijn het niet de enige betekenisvolle passages.

Uitgangspunten:

Landen die het Verdrag hebben geratificeerd moeten maatregelen nemen om de rechten die worden genoemd in artikel 19 waar te maken.

54. The obligation to fulfil requires States to promote, facilitate and provide appropriate legislative, administrative, budgetary, judicial, programmatic, promotional and other measures to ensure the full realization of the right to live independently and be included in the community as enshrined in the Convention.

Hiervoor moet een plan voor deinstitutionalisering worden gemaakt en uitgevoerd.

57. States parties must adopt a strategy and a concrete plan of action for deinstitutionalization. (...)

58. (...) a necessary coordinated, cross-government approach, which ensures reforms, budget and attitude on all levels and sectors of government, including local authorities is required.

Belangrijke elementen:

Belangrijke elementen bij opmaak van zo'n plan en algemeen bij uitvoering van artikel 19:

1. Er moeten voldoende budgetten voor ondersteuning voor een onafhankelijk leven worden vrijgemaakt en alle beschikbare middelen moeten worden ingezet om dit doel te bereiken.

41. In order to achieve the progressive realization of economic, social and cultural rights, States parties must take steps to the maximum of their available resources. These steps must be taken immediately or within a reasonably short period of time. (...)

59. (...) States parties must take deliberate and immediate steps to reallocate funding into realizing the possibility of persons with disabilities to be living independently in the community.

2. Structurele ondersteuning inclusief persoonlijke assistentie om te leven en participeren in de maatschappij moet niet uit eigen inkomen worden betaald

59. Programs and entitlements to support living independently in the community must cover disability-related costs. (...)

93. (...) It is considered contrary to the Convention if persons with disabilities are supposed to pay for disability-related expenses themselves.

16.(d)(ii) Funding for personal assistance must be provided on the basis of personalized criteria and take into account human rights standards for decent employment. The funding is to be controlled by and allocated to the person with disability with the purpose of paying for any assistance required. Is it is based on an individual needs assessment and upon the individual life circumstances. Individualised services must not result in reduced budget and/or higher personal payment.

3. Alle persoonlijke ondersteuning moet inclusie ondersteunen en art 19b staat institutionalisering niet toe.

30. (...) all support services must be designed to be supporting living included within the community preventing isolation and segregation from others within the community and must in actuality be suitable to this purpose. It is important that the aim of these support services is the realization of full inclusion within the community. Therefore, any institutional form of support services, which segregates and limits personal autonomy, is not permitted by article 19 (b).

4. Ook kleine instellingen zijn instellingen en institutionalisering treedt op wanneer er minder persoonlijke autonomie en zelfbeschikking is.

16.(c) Neither large-scale institutions with more than a hundred residents nor smaller group homes with five to eight individuals, nor even individual homes can be called independent living arrangements if they have other defining elements of institutions or institutionalization. Although, institutionalized settings can differ in size, name and setup, there certain defining elements, such as: obligatory sharing of assistants with others and no or limited influence over by whom one has to accept assistance, isolation and segregation from independent life within the community, lack of control over day-to-day decisions, lack of choice over whom to live with, rigidity of routine irrespective of personal will and preferences, identical activities in the same place for a group of persons under a certain authority, a paternalistic approach in service provision, supervision of living arrangements and usually as a disproportion in the number of persons with disabilities living in the same environment. Institutional settings may offer persons with disabilities a certain degree of choice and control, however, these choices are limited to specific areas of life and do not change the segregating character of institutions. Policies of de-institutionalization therefore require implementation of structural reforms, which go beyond the closure of institutional settings. Large or small group homes are especially dangerous for children, for whom there is no substitute for the need to grow up with a family. Family-like institutions are still institutions and are no substitute for care by a family.

5. Er mogen geen instellingen meer gebouwd noch gerenoveerd worden. Als mensen de instelling verlaten moeten nieuwe mensen hun plaatsen niet innemen.

49. To respect the rights of persons with disabilities under article 19 means that States parties need to phase out institutionalization. No new institutions may be built by States parties, nor may old institutions be renovated beyond the most urgent measures necessary to safeguard residents' physical safety. Institutions should not be extended, new residents should not enter in place of those that leave, and « satellite » living arrangements that branch out from institutions, have the appearance of individual living (apartments of single homes) but revolve around institutions, should not be established.

51 States parties should ensure that public or private funds are not spent on maintaining, renovating, establishing, building existing and new institutions in any form of institutionalization.

6. Persoonlijke ondersteuning moet niet enkel thuis maar ook buitenshuis en bij participatie in alle maatschappelijke domeinen een onafhankelijk leven kunnen ondersteunen

29. Subparagraph (b) specifies various individualised services, which fall within this category of support services. They are not restricted to services inside the home, but must also be able to extend to the spheres of employment, education or political and

cultural participation, support services empowering parenthood and the ability to attend family relatives and others, participation in political and cultural life, once leisure interests and activities, and travel as well as recreation.

7. Bij persoonlijke assistentie heeft de persoon de mogelijkheid om zelf te bepalen wie, wat, wanneer, hoe en waarvoor hij of zij ondersteund wordt

16.(d)(ii) Persons with disabilities have the option to custom-design his or her own service, i.e. design the service and decide by whom, how, when, where and in what way the service is delivered and to instruct and direct service providers.

17. (...) the concept of personal assistance where the person with disabilities does not have full self-determination and self-control are to be considered not compliant with article 19. (...)

8. Persoonlijke ondersteuners moeten flexibel genoeg zijn om aan de vragen en noden van de persoon met een handicap voldoen en er moeten er voldoende zijn zodat de persoon met een handicap de beste ondersteuning kan kiezen.

28.(...) Persons with disabilities have the right to choose services and service providers according to their individual requirements and personal preferences, and individualized support should be flexible enough to adapt to the 'users' requirements and not the other way around. This places an obligation on the States parties to ensure that there are sufficient number of qualified specialists who are able to identify practical solutions to the barriers to live independently within the community according to the requirements and preferences of the individual.

9. Empowerment van familieleden als bondgenoten en steunfiguren om recht op onafhankelijk leven te realiseren

55. State parties should empower family members to support the family members with disabilities to realise their right to live independently and be included in the community.

10. er moet worden ingezet op bestrijden van discriminatie in huisvesting, inclusief voorzien van betaalbare en toegankelijke woningen

38. (b) Ensuring non-discrimination in accessing housing, including both income and accessibility and deciding upon mandatory building regulations securing new and renovated housing to become accessible.

59.(...) ensuring the availability of sufficient number of accessible and affordable housing is crucial for de-institutionalization, including housing for families. It is also

important that access to housing is not made conditional upon requirements that reduce autonomy and independence of persons with disabilities.

Dit is de General Comment on art 19. En nu?

België moet deze General Comment nu serieus nemen en uitvoeren. GRIP ziet twee grote problemen:

1.Een probleem op vlak van beleid:

GRIP stelt vast dat het Vlaamse beleid niet past binnen de belangrijke krijtlijnen van de General Comment on article 19. Het VN-Comité heeft aangegeven dat artikel 19 de kern uitmaakt van het VN-Verdrag en dat daarom deze General Comment van het grootste belang is.

Daarom vindt GRIP dat Unia als onafhankelijk monitoring mechanisme dringend prioriteit moet maken van de thematiek van artikel 19 en aan de slag moet gaan met de General Comment en de aanbevelingen voor België over artikel 19 (oktober 2014).

Er moet een antwoord komen op de vragen:

- Op welke punten is het Vlaamse beleid in strijd met artikel 19 en wat in orde?
- Wat zijn de praktijken en maatregelen die de uitvoering van artikel 19 tegengaan?
- welke maatregelen moeten dringend worden genomen om wel vooruit te gaan in art 19?

Voorstellen:

- Unia voert een onafhankelijke studie uit rond deze vragen en maakt de resultaten publiek.
- Unia zet een continue monitoring op over de voortgang van de implementatie van artikel 19 door de Belgische overheden, en maakt op basis hiervan op periodieke basis een publiek rapport.

2.Een probleem op vlak van informatie / bewustwording:

De General Comment over artikel 19 is dus een heel belangrijke tekst. Iedereen die betrokken is bij de rechten van personen met een handicap zou de inhoud moeten

kennen. Ze is echter lang en in het engels en daardoor niet geschikt om een breed publiek te informeren. De VN vertaalt de General Comment niet naar het Nederlands

Voorstellen:

- Unia vertaalt de General Comment naar het Nederlands.
- Unia maakt een samenvatting van de General Comment in het Nederlands
- Unia onderneemt acties om iedereen te informeren over de inhoud van de General Comment